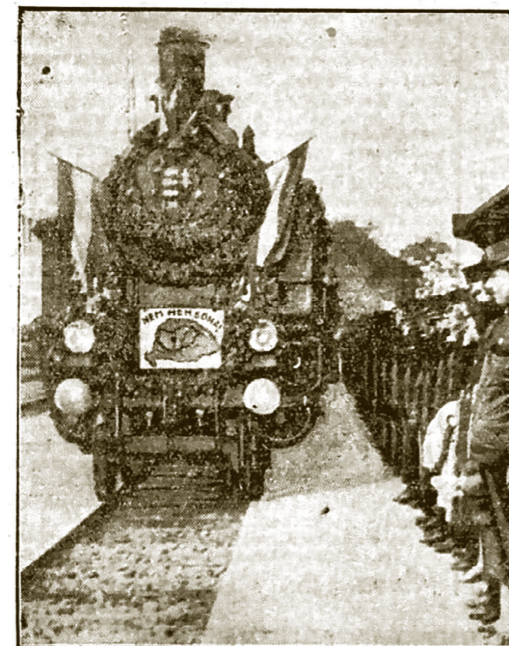

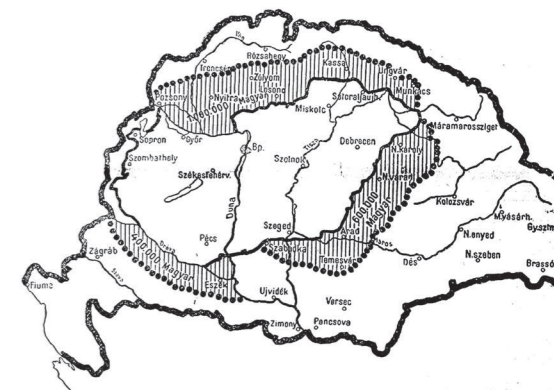
1.

A soproni pályaudvaron Holmesék menetrend szerinti járata beéri Esmond Harmsworth viszkont, közismertebb nevén Rothermere Junior innen induló díszvonatát. Az állomás fellobogózva. Nemzeti színű zászló, Szűz Máriával díszített zarándokzászló, Sopron, Győr és Mosonmagyaróvár zászlaja, valamint Rothermere Junior apjának, Harold Harmsworthnak, azaz Rothermere Seniornak a bárói címeres zászlaja. Mert hát ő lesz az igazi király (ha lesz), még ha a koronát a fia fejére fogják is feltenni. (Ha felteszik.)

Az egyetlen vagon előtt Sir Heltherson áll, Rothermere Junior titkára. (És Holmes megbízója.) A fiatalabb Rothermere viszont nem vonaton érkezik, hanem magánrepülővel, talán éppen azzal, melyik a Duna vonalát követve száll a távolban. Heltherson fellépdel a tribünre, ahol kezét fog Sopron város polgármesterével, a főispánnal s annak nejevel. A fehér liliummal integető iskolások között elhaladnak az emelvényhez. A tűzoltózenekar rákezd a brit himnuszra. Majd a magyarra. Aztán Sopronyi Thurner Mihály polgármester beszédet tart. Elmondja, hogyan lett városa civitas fidelissima, s hogy ez a nagyszerűség mégiscsak milyen apróság a trianoni veszteséghez viszonyítva. Ami nem maradhat úgy. S ennek legfőbb letéteményese lesz az új, alkotmányos király: Esmond Harmsworth Rothermere és az ő édesapja, akik már eddig is rengeteget tettek azért, hogy a világ megismerje a magyarok tragédiáját. Heltherson bólogat, majd ő is beszélni kezd. Arról, hogy Rothermere Senior és Junior tisztában vannak a rájuk váró feladat nagyságával, és a Daily Mailt már ennek a szolgálatába állították. Céljuk azonban nem lehet Szent István Magyarországnak vagy az Osztrák–Magyar Monarchiának a restaurálása,

Magyarország térképe a Rothermere-határok között

mert az újabb kezelhetetlen viszályokat szülne, hanem csak egy józan békeszerződés-korrekciónak, melynek eredményeképpen a hátár túloldalára került egyes, zömében magyarok lakta községek, esetleg városok visszakerülhetnek az anyaországához. A közönség bólogat. A vármegye vezetői, az asszonyi slepp, a kisdíákok, a vasutasok s még egy utcaseprő is. Aztán egy gimnáziumi tornatanár intésére rákezdik: „Min-dent visz-sza! Min-dent visz-sza!”

A Harmsworth rokonságot (idős hölgyek főleg) és a személyzetet szállító díszvagon természetesen ellenőrzés nélkül indulhat Budapest felé.

Holmesék kupéjába viszont benyit egy vámtiszt. Köszön. Fogadják a köszönését. A finánc, magyar révén, nem az elvámolnivalót fürkészi először, hanem az utasokat. Hogy vajon kinéz-e belőlük egy kis baksis. A nem-vámolásért. Vagy borralaló. Csak úgy.

Holmes vékony termetét, csontos arcát, magas hangját, divatos zakóját, a kisasztalkán fekvő füles sapkáját így összegzi magában: „Fix buzerant. Vagy elmebajos. Vagy mindkettő.”

A tömzsi és bajuszos Watsonról már kedvezőbb véleménye van: „Ez akár elmehetne jó magyar embernek is.”

Megtapogatja a bőröndöket. Benéz a párnázott ülés alá. Talál egy ötpengőst. Ügyesen a zubbonya ujjába csúsztatja. Majd onnan a zsebébe. Mindjárt jobb lesz a kedve. Már barátságosabb arccal futja át az utasok iratait.

– Minden rendben, uraim. Sajnálom, hogy még mindig állunk. A puccparádés vagon miatt késik az ellenőrzés és az indulás. Pedig a menetrend törvény. Azt be kell tartani. Úgy, mint ahogy

PESTI NAPLÓ

1928 május 17. 5

Esmond Harmsworth Magyarországon

a királynak is be kell tartania az alkotmányt. Nem lehet a kedvéért megváltoztatni.

Holmes bólint:

– Uram, önnek tökéletesen igaza van.

– Ugye! – kap a válaszon a fináncist, s már egészen rokonszerves figurának látja a hórihorgas figurát. – Most mindenki hanyatt vágja magát Rottermanntól.. vagy Róthmajertől, vagy hogy a fenébe hívják! Pedig a háború alatt még ellenünk volt. Ő csinálta meg Benešéknek Cseszkót. Az ő emberük.

Holmes bólint, pedig tudja, Rothermere Senior már nem a cseh embere. Sőt, azok legfőbb ellenségévé vált azzal, hogy a – mérsekelt – magyar revíziót támogatja. Heltherson éppen ezért bérelte fel Holmest, hogy kísérje fiának magyarországi útját, és figyelje, a cseh (vagy a román, esetleg a jugoszláv) titkosszolgálat nem tervez-e ellene merényletet.

– Mi meg már nyaljuk ennek az antantpárti milliárdosnak a seggét. Mint ahogy Mussolininak is. Az a majom nemrég még mesterlövészként a magyar bakákat irtotta Isonzónál, most meg nagy barát lett.

– Nézze uram... – sóhajt nagyot Holmes –, a politika kemény dolog. Nem mindig erkölcsös. És talán így a jó. Elvégre békére van szükség, és kibékülni csakis az ellenséggel lehet. Aki azért volt az ellenségünk, mert ártott nekünk. De mi nem fizetjük azt vissza, mert akkor sosem érnének véget a háborúk. Amelyeknek véget kell érniük egyszer s mindenkorra. Különben ezekkel a modern fegyverekkel, a bombázó repülőgépekkel meg a harci gázzal az emberiség kiirtja önmagát.

A finánc az oldalára csapja táskáját, és Watsont félreszorítva leül a londoni privátdetektív mellé.

– Uram... ami a háborút illeti... Tegnap a büfékocsiban beszélgettem egy Eisler nevezetű osztrák orvossal. Ismeri?

– Nem hallottam még róla.

– Ez egy igen különös és okos fickó. Azt mondja, rájött, miért ölök egymás az emberek. Maga szerint?

– A nemzeti gőg? Az osztályellentétek?

– A majom miatt!

– A majom? A majom Mussolini miatt?

„I. Radomér”

- A húsevő majom miatt!
- Mussolini húsevő? Ez hihető. Elvégre olasz.
- Fenébe Mussolinival! Én arról a húsevő majomról beszélek, akitől az emberiség származik. Ahogy azt Darwin Károly is megmondta.
- Tudom, kiről van szó. Ön tehát evolucionista?
- Evolucionis...licis... Micsoda?
- Evolucionis...
- Nem, nem vagyok cionista! És semmilyen *ista*. Főleg nem szocialista. Nekem nem lehet szocialistáskodni, mert állami alkalmazott vagyok. A lényeg: a legelső majmok békés, növényevő majmok voltak. Nem ártottak senkinek. De aztán feljöttek északra, ahol már kevesebb volt a növényi táplálék, ezért elkezdtek húst enni. Mint a farkasok. Farkasmajmok lettek. A farkas pedig vérengző. És ezt a vérengzést örököltük tőlük. Ezért öljük egymást.
- Mit lehet ez ellen tenni?
- Vissza kell térni a növényevéshez. Mint ahogy az indiaiak csinálják. Nem különös, hogy Indiában sosem volt háború?
- Nem volt. Leszámítva a mogul inváziót, a szipolylázadást meg a...
- Na, igazam van?
- Érdekes, amit mond.

– Sajnos most mennem kell – áll fel nagyot sóhajtva a vám-ellenőr –, különben sosem végzek, és még nagyobb lesz a késésük. Köszönöm, hogy meghallgattak. További jó utat, uraim!

– Micsoda ostobaság – jegyzi meg Watson, mikor a férfi kilép a fülkéből.

– Gondolja?

– Nem az? Nem a kormányokat, a politikai rendszereket, a szegénységet, hanem az ősmajmot hibáztatni mindenért?

– Hm. Nem tudom.

– Talán igaza van?

– Nem tudom. Egyáltalán nem foglalkoztam még a majmok és az ember egyedfejlődésével. Be kell pótolnom.

A fináncistiszt újra benyit.

– Uraim, kérem, senkinek ne adják tovább azt, amit önöknek mondtam. Főleg azt ne, amit a politikáról. Ez nem egy demokratikus ország. Itt könnyen a szájára ütnek a sokat beszélőnek.

Holmes megértéssel bólint.

– Ígérem, hogy minden köztünk fog maradni.

2.

Útitársuk érkezik. Egy kalapos úriember. Tömött vállú, kétsoros öltöny van rajta. Cipője csillog. A soproni pályaudvaron fényesítettette ki. Kalapját levéve köszön, és megkérdezi, leülhet-e Holmesékkal szemben, a folyosóhoz legközelebbi helyre, bár a kezében tartott jegy nyilván oda szól. Cigaretta kínál körbe. A nemdohányzó Watson megrázza kezét a szája előtt, Holmes pedig felemeli az éppen nyugvó pipáját.

A férfi bólint, és ő sem gyújt rá. Elmerül egy újság olvasásában. Holmes feláll, kissé lehúzza az ablakot, s közben visszapillant. Majd újra elhelyezkedik ülésén.

– Hát igen, a '14-es háborúban a balvégzet úgy hozta – mondja a magán detektív Watsonnak, mintha egy korábbi témát folytatna –, hogy britek és magyarok ellenkező oldalon harcoltak. Ám azért van példa a két nemzet katonai szövetségére is.

– A középkorból? A törökök ellen? Az oroszok ellen?

– A csibész Napóleon ellen. A Győr határában lévő Kismegyeren ütköztek meg vele. Sajnos alulmaradtak a túlerővel szemben. Győrből nem lett Waterloo. De vitézül harcoltak. Impozáns emlékmű hirdeti a hősiességüket. Szívesen megnézném. És a csata helyszínét is.

– Merre van ez a Győr?

